

XXI. évfolyam 44-5. szám
2026. április-május

PUSZTADOKTOR MAGAZIN

a Madárkórház
Alapítvány
lapja

**Sasszem
Gólyafészek
Bajba került „jómadarak”
Ajánlja nekünk adója 1%-át!**

Hívj, hogy repülhessen!

13600/17

ADJUKOSSZE.HU

Támogatás mértéke:
500 Ft/hívás vagy SMS

Kérjük, ajánlja nekünk az adója 1 %-át!

Mert mi szorulunk rá a legjobban.

Mert mi vagyunk az első és legnagyobb madármentőhely az országban, a magam részéről 42 éve, intézményesen 1991 óta, 35 éve. Vannak követőink, utánpótlásunk, plagizálóink akár ugyanezen néven is, de mi vagyunk az igaziak. Mert mi teszünk érte a legtöbbet. Mert nemcsak mentünk, hanem gyógyítunk, kórházat tartunk fenn, annak rezsijével, több állatorvossal, 20 dolgozóval, azok közterheivel, az egész országban 124 mentőállomáson, 300 önkéntessel évi 8-9 ezer madáron segítve a betegek rehabilitációját, a szabad életre való felkészítését, elvadítását Európában egyedülálló módon, az ország legnagyobb röpdéiben végezzük úgy, hogy a szabadon engedett gyógyult betegeink teljes értékű tagjai legyenek a természetnek, és ne kerüljenek újra bajba. Amelyeket nem tudunk szabadon bocsátani, mert tartósan sérültek, azokat életük végéig panzióztatjuk megfelelő életkörülmények között, és ha fogságban szaporodnak, utódaikkal gazdagítjuk a természetet. Mert bár ingyen gyógyítunk, de attól még nekünk pénzbe kerül. Sok pénzbe. Kórházi rezszi, dolgozói munkabér, fuvar költség, takarmány, gyógyszerek, veszélyes hulladék...

Az államtól nem kapunk semmit. Csak a támogatóinktól.

Önöknek semmibe nem kerül, csak kitölteni a nyilatkozatot az adóbevalláson.

Köszönjük a megmentett madarak (és nálunk nevelkedett utódjaik) nevében!

Dr. Déri János

Bajba került „jómadarak”

Ahogy arról rendszeresen beszámolunk, a Madárkórházban nem csak madarakat gyógyítunk. Egyre többször hoznak be hozzánk jószándékú emberek elárvult, sérült, elveszettnek tűnő, kábult állatokat. Sokfélék. A borz Fegyvernek és Bánhida között lett autóbaleset áldozata, a kis vadnyulakat és testvéreit Tiszaörsnél találták fűnyírás közben. Ha kisnyulat találunk, meg kell bizonyosodni róla, hogy nincs-e a közelben az anyja!

A címlapon: Dr. Déri János gyógyult rétisast enged szabadon (Fotó: Konyhás István)

Sasszem

Második világszerte sikeres szemműtét ugyanazon parlagi sason

A „Vak sas” harmadéve érkezett a hortobágyi Madárkórházba. Akkor első éves, frissen kirepült hím parlagi sas fióka Hajdúböszörmény határában országúti baleseti sérülés miatt mindkét szárnyának felkarcsontja nyílt törést szenvedett, a véres csontégek mindkét könyök közelében szabadon lógtak ki a bőr alól, szennyeződve, fertőződve, de nem kiszáradva, még éppen műthető állapotban. A szemek is sérültek, de akkor még csak a szaruhártya felületi sérülése volt látható, az egyik szemén alig, a másikon határozottabban.

A szárny mentése és a repülésre való alkalmassága miatt azonnali műtétre került sor. Mindkét szárny felkarcsontját a szabadon kiálló csontvégek tisztítása, fertőtlenítése után a csontok velőüregébe vezetett rozsdamentes orvosi acélrudakkal, kötegelő velőürszegzéses technikával belülről csapoltam össze, mindkét csontba 3-3 fém beültetésével. A seb zárása és rögzítő kötés felhelyezése után a szemek híg, szalmasárga betadinos öblítése és antibiotikus kezelése is megtörtént, melyet az utókezelés során két héten át folytattunk. De a sas nem volt együttműködő. Karmával belevakart mindkét szemébe, és a szaruhártyaseb elfertőződött, és minden szemcseppes és a kötőhártya zsákba adott injekciós kezelés ellenére elhomályosodott.

A felkarcsontok hat hét alatt összeforrtak, a jobb oldali tökéletesen, a bal, mely több részre tört, a könyök közvetlen közelében lévő fél centis ízületi törvég többszörös ismételt műtéti rögzítés ellenére sem forrt teljesen össze, ezen ma is dolgozunk. A fém most is benne van. A sas viszont mindkét szemére megvakult. Nem végleges, mert csak a törőközegek homályosultak el, nevezetesen a legkülső átlátszó réteg, a szaruhártya, melyhez a bal szemén a szivárványhártya is letapadt, a jobb szeménél a szaruhártya homály mellett a szemlencsén is átlátszatlan szürkehályog keletkezett. Az üvegtest és az ideghártya (retina) ép maradt. A látást az ideghártyán megjelenő kép adja, mely információt a látóideg szállítja az agy nyakszirti lebenyében lévő látómező idegsejtjeihez, ahol a kép tudatosul. Amíg ez az folyamat működik, a látás visszaadható. A törőközegek javíthatóak, vagy ha nem, akkor pótolhatóak. Ez történt két világszerte sikeres műtéttel a parlagi sas szemén.

A műtétet Dr. Dobos András címzetes egyetemi docens szentesi állatorvos végezte a Kiséri Lézerszemészeti Rendelőben. Több, mint egy évtizedes tapasztalattal és egyedülálló szemészeti diagnosztikai gépparkkal rendelkezik. A Vak sas szemét három év alatt többször kezelte nagy energiájú lézerrel, a kezelések között szemcseppes és injekciós utókezelés mellett. A jobb szem szaruhártyája egy év után letisztult, és a szürkehályog lencse látható és műthető volt. A sas tavaly szeptemberben az emberi szürkehályog műtéttel megegyező módon műanyag szemlencsét kapott, mely akkor a világon az első madár szemlencse beültetése volt. A műtét sikerült, a sas a jobb szemével lát. A bal szemén a vastag tejfehér homályos szaruhártyát sem többszörös lézerezéssel, sem gyógyszeres kezeléssel nem sikerült átlátszóvá tenni, viszont a hozzá nőtt szivárványhártya leválasztása lézerrel sikerült. A kezelések között több hónapnak kellett eltelnie, hogy a lézer okozta gyulladás elmúljon. A szaruhártyát nem lehetett átlátszóvá tenni, ezért Dobos doktor az átültetés mellett döntött. Egy hasonló méretű madár szaruhártyáját kellett levenni és átoperálni a sas szemére. Ehhez kellett egy donor. A madaraknál nincsenek vércsoportok, ezért sem a vérátömlesztésnek, sem a transzplantációnak nincs akadálya fajok között sem. A donor bármilyen madár lehet, de ne legyen fertőző beteg, és percekben belül legyen konzerválva a szeme, melyet 20 órán belül fel kell használni. Hortobágy és Szentes között útközben, Dunföldváron egy frissen elhullott balesetes pézsmakacsa azonnal kivett szemét betadinos szállítófolyadékban hűtve egy órán belül Szentesre vittük, ahol Dobos doktor a szaruhártyát lemetasztette és tároló folyadékba tette. A sást azonnal bealtattam izoflurános inhalációs narkózisban előbb a fejére húzott maszkkal, majd intubálva, azaz a légcsövét vezetett csövön át kapta az altatógázt. A műtéti terület előkészítése tisztítása, fertőtlenítése, izolálása után a sas mélyen ülő szemét kellett kiemelni arra szintre, ahol a szaruhártya széle a szemöldökcsont vonalában elérhető. Ehhez 5 ml infúziót kellett a szem mögé nyomni és be kellett metszeni a belső és külső szemzugot és az alsó és a felső szemhéjat is. A megvastagodott és átlátszat-

A műtétet Dr. Dobos András címzetes egyetemi docens szentesi állatorvos végezte a Kiséri Lézerszemészeti Rendelőben. Több, mint egy évtizedes tapasztalattal és egyedülálló szemészeti diagnosztikai gépparkkal rendelkezik. A Vak sas szemét három év alatt többször kezelte nagy energiájú lézerrel, a kezelések között szemcseppes és injekciós utókezelés mellett. A jobb szem szaruhártyája egy év után letisztult, és a szürkehályog lencse látható és műthető volt. A sas tavaly szeptemberben az emberi szürkehályog műtéttel megegyező módon műanyag szemlencsét kapott, mely akkor a világon az első madár szemlencse beültetése volt. A műtét sikerült, a sas a jobb szemével lát.

A bal szemén a vastag tejfehér homályos szaruhártyát sem többszörös lézerezéssel, sem gyógyszeres kezeléssel nem sikerült átlátszóvá tenni, viszont a hozzá nőtt szivárványhártya leválasztása lézerrel sikerült. A kezelések között több hónapnak kellett eltelnie, hogy a lézer okozta gyulladás elmúljon. A szaruhártyát nem lehetett átlátszóvá tenni, ezért Dobos doktor az átültetés mellett döntött. Egy hasonló méretű madár szaruhártyáját kellett levenni és átoperálni a sas szemére. Ehhez kellett egy donor. A madaraknál nincsenek vércsoportok, ezért sem a vérátömlesztésnek, sem a transzplantációnak nincs akadálya fajok között sem. A donor bármilyen madár lehet, de ne legyen fertőző beteg, és percekben belül legyen konzerválva a szeme, melyet 20 órán belül fel kell használni. Hortobágy és Szentes között útközben, Dunföldváron egy frissen elhullott balesetes pézsmakacsa azonnal kivett szemét betadinos szállítófolyadékban hűtve egy órán belül Szentesre vittük, ahol Dobos doktor a szaruhártyát lemetasztette és tároló folyadékba tette. A sást azonnal bealtattam izoflurános inhalációs narkózisban előbb a fejére húzott maszkkal, majd intubálva, azaz a légcsövét vezetett csövön át kapta az altatógázt. A műtéti terület előkészítése tisztítása, fertőtlenítése, izolálása után a sas mélyen ülő szemét kellett kiemelni arra szintre, ahol a szaruhártya széle a szemöldökcsont vonalában elérhető. Ehhez 5 ml infúziót kellett a szem mögé nyomni és be kellett metszeni a belső és külső szemzugot és az alsó és a felső szemhéjat is. A megvastagodott és átlátszat-

lan szaruhártya méretre való körbevágása és eltávolítása után az új, fél mm vékony új, ugyan olyan méretre vágott szaruhártya felhelyezése és varrása következett szabad szemmel nem, csak operáló mikroszkóppal látható 10.0-ás fonállal, 13 varrattal. A műszeres monitorozás során a vér oxigén koncentrációja többször csökkent 50 % alá, pont a legkritikusabb pillanatokban, mely feladta a leckét nekem, mint a műtétet biztosító aneszteziológusnak, de a sas nem mozdult meg a beavatkozás alatt, és túlélte a háromórás műtétet. A műtét sikerült, a szaruhártya átlátszó, varratszedés két hét múlva. Addig Dobos doktor bevarrta a szemhéjat, én pedig leukoplaszttal elburkoltam a karmokat, hogy a sas ne vakarja szét a szemét. A kötőhártya mögé antibiotikumot és gyulladáscsökkentőt kapott.

A sas jól van, jelenleg a Hortobágyi Madárpark nagyröpdéjében elkülönítve gyógyul. Ha látni fog, és a könyöke is működőképes lesz, és tud majd termikelve, körözve is repülni, van esély a szabadon engedésre. De ha nem lesz minden szempontból tökéletes, akkor a Madárpark lakója marad a többi tartósan sérült sassal együtt, ahol párba állhat, fiókákat nevelhet, és elfogadható életkörülmények között élhet.

Hasonló műtét madáron már volt, ugyancsak Dobos doktor által évekkorábban egy uhu kapott szaruhártya átültetést házilúd donortól, mely sikeres volt, az uhu szabadon bocsátásra került. Parlagi sason a világon ez volt az első ilyen műtét!

Lapzártakor a sas bevart szemhéját 14 nap után Dobos doktor felnyitotta, a szaruhártya varratokat kiszedte, a sas most a nagyröpdé elkülönített részében ismerkedik a látható világgal (a képen). Egyelőre homályosan, mert a műtét során beültetett kristálytiszta szaruhártya a varrás során enyhe gyulladással forrad vissza, mely erek hiányában diffúziós táplálással pár hét alatt tisztul le. A több éve nem alkalmazkodott szemlencsének és az agynak is gyakorolni kell. Jó esetben pár hét alatt tér vissza a tökéletes látás. Addig kapja a gyógyszeres támogató kezelést.

Dr. Déri János

Bravúros mentések az ország több pontján

A berettyóújfalui autópálya rendőrök az M4-es autópályán találták meg szolgálat közben ezt az erdei fülösbaglyot. Sikeresen befogták és egyből a Madárkórházba szállították Hortobágyra, így új esélyt kaphatott. Mindkét szárnya eltört, nem maradt volna életben. Sokadjára kaptak segítséget a madarak a rend őreitől, ezáltal mi is, hiszen minél hamarabb bekerül egy sérült madár a kórházba, annál jobb a gyógyulási kilátásai. Hálásak vagyunk érte, köszönjük! A sebességkorlátok betartására a madarak érdekében is oda kell figyelni.

Ander Tamás önkéntesünket Budapesten két tőkésréce családnak hívták segítségül. Az első riasztásnál egy víz-elvezető csatornába esett pár napos tőkés réce fiókához. Mivel nem lehetett látni sem a szűk résen, telefonról "mama kacska" hangot játszott le neki, hogy látható helyre csalogassa, majd egy drótból és zacskóból fabrikált szákkal hosszabb próbálkozás után sikerült kimentenie. A másodikkánál a HÉV gázolt el egy tojót, de a hat kis fiókát szerencsére sikerült kimenekítenie. Talán egy család voltak. Most viszont már mind biztonságban vannak.

Gólyafészek

A Madárkórház nagyrópdéje, ahová szívesen építenek fészket a felgyógyulás vagy felnevelés után elengedett gólyák.

Akkor leírom újra. Mert sokan kérdezik most is ugyanazt, és nem tudok mindenkinek válaszolni. Mert a közösségi médiában, Facebook csoportokban, többnyire jószándékú, állatbarát, gólyaszerető, de laikus hozzászólók sokszor vérmesen követelik, hogy a villanyoszlopra, villanydrótra fészket építő gólyáknak az áramszolgáltató, vagy madármentő szervezet azonnal helyezzen el fészektartó állványt, mert a gólyáknak nehezen, vagy egyáltalán nem sikerül a fészkepítés, és ha igen, akkor is veszélyes az áramütés miatt.

Többféle megközelítés lehetséges.

Az éppen elengedett gólyák visszajárnak vacsorázni

A gólyák részéről

Ez teljesen helyénvaló és ésszerű márciusban, egészen április közepéig, amikor még van értelme a gólyáknak fészket rakni, egy hétre rá tojást tojni, azt egy bő hónapon át kikölni és a kikelt kiscigolyákat két hónapon át nevelni, és kiröptetni. Ez 100 nap. A gólyák augusztus 10-e felé már elindulnak, de legkésőbb augusztus 20-án mennek el az utolsó csapatok. Ha csak augusztus 20-tól visszafelé számoljuk, akkor május 10. anyák napja körül, amikor már a legtöbb fészkekben kikelt kiscigolyák vannak, akkorra kéne megtojni a tojásokat, 2 naponta 1-et, összesen négyet-ötöt, ami 8-10 nap, ez azt

jelent, hogy április végén már kész fészkeknek kéne lenni ahhoz, hogy az éppen kirepülő kiscigolyák augusztus 20-án nulla repülési, táplálék-keresési és életben maradási gyakorlattal elérjék az utolsó csapatot, mely elviszi őket Afrikába. Hogy ezek közül hány százalék ér oda egyáltalán, és tér is majd valamikor vissza, az sejtethető. Hogy legyen két hetük felkészülni, ami ugye nem sok, de minimálisan szükséges, akkor április 15. a matek, ami a legkésőbbi eredményes tojásrakás ideje. Persze vannak ettől eltérő példák, mert a biológiában nincs 100 %, vannak első éves öt fiókát sikeresen kiröptető párok, nálunk is van ilyen a madárparkban, és 5 évesen is eredménytelen fészkelők. Tendenciák vannak: minél érettebb, minél erősebbek a hormonhatások, annál korábban érkezik a hím, hogy fészket foglaljon. Így leginkább március 15. és április első hete között érkeznek az eredményes fészkelők, melyek 3-4 évesen már tenyészeretnek jönnek vissza Afrikából. A fiatalabbak ott gyakorolnak, – vagy ha valamilyen okból el sem vonulnak, és csak a Balkánig jutnak, – onnan, vagy akár Afrikából április végén, május elején érkeznek. Gyakorolhatják, hogy a fészkek nem áll meg két szál dróton, lefele futón háromon sem, és azt is, hogy mekkora, milyen legyen az a fészkek, ami megtartja a tojásokat, hogy ne potyogjanak ki alul. Ehhez idő, tanulás és tapasztalat kell.

A nem tenyészerett, úgynevezett „kajtár” gólyák a számukra elhelyezett műfészkeket – amit túlbuzgó gólyabarátok helyettük megcsinálnak, felszereltetnek civil szervezetek önerőből, vagy a konfliktust nem vállalni akaró nemzeti parki és áramszolgáltató erővel – természetesen elfoglalják. Sőt, tojásokat tojnak. (Ezek a fiatal gólyák már ivarérettek, de nem tenyészerettek.)

Kérdés tehát, hogy érdemes-e kicentizni az augusztus 20-i indulást, és reszkírozni a szeptemberi kirepülést, vagy a tűzoltókocsis gólyamentést a fészkekben ragadt, itt hagyott fejletlen fiókáknak. Ezzel megindul a házasítás folyamata. Mert ha itt ma-

radnak télire, jövőre már nem mennek el. Minek, úgymint kapnak enni, sőt nyáron is, ha aszály van, és már el sem kell repülniük a kajáért, mert azt is helybe hozzák, fészket sem kell építeni, mert azt is kapnak, és ezt látva eltanulják utódaik is. És ha majd az erre az életvitelre hajlamosító géneket örökítő egyedek szaporodását nem korlátozza a korábbi evolúciós tendencia, egy újfajta szelekciós nyomás hatására az ilyen gének gyakoribbá válásával örökletesen is megváltozhat a faj viselkedése. Ami nem jó.

Ami célravezető: ha hagynánk az „óvodásokat a homokban várat építeni, papás-mamást játszani”, majd az iskolában hagynánk őket megtanulni, mit kell tudni ahhoz, hogy elboldoguljanak a világban, aztán ha leérettségiztek fészkepítésből, amikor már tudják, hogy mikor, hova és hogyan építsenek jól – olyat, amihez közel van a táplálékforrás, ami biztonságos, tartós, védhető a sihedektől anélkül, hogy áramütést kapjanak, – és meg is tudják védeni azt, valamint olyan párt találnak maguknak, aki ugyancsak leérettségizett, akkor éretten, emberi segítség nélkül is boldogulnak. És ha mindezek mellé kapnak egy még biztonságosabb fészkealapöt, amit az áramszolgáltató fészkelési időn kívül helyezett el úgy, hogy nem zavarta meg a költést, sem annak előkészületét, – és ami a szolgáltató számára is előnyös – az teljesen rendben van.

Előfordul az is, hogy a tenyészerett gólyapár működő fészkek mellett, már a kotlás során a közelben egy másik, pihenő fészket épít abból a célból, hogy amikor a kiscigolyák felcseperednek, és nem fér el az egész család a fészkekben, legyen hol pihenni a szülőknek. Ebben sem kell nekik segíteni.

A hatóság részéről

A jogszabály úgy szól, hogy védett állatot semmilyen élettevékenységében nem szabad korlátozni, különösen szaporodásában nem. A gólyák esetében március 15. után nem szabad a fészkelést semmilyen módon zavarni, még fészektartó beépítésével sem. A valamilyen alapos okból indokoltan, a hatóság által határozatban leírt módon megváltoztatható a fészkek, de ez a fészkelési időszakon kívüli időpontban, szeptembertől márciusig történhet.

Az áramszolgáltató részéről

Őket nem a gólya érdekli, hanem az, hogy ne legyen zárlat, meghibásodás, ne kelljen hibát elhárítani, gólyát leszedni, gólyák, vagy áramszünet miatt a TV híradóban rossz hírekben szerepelni. A gólyák viselkedését jól ismerik. Tudják, hogy mikor gondolják komolyan a fészkelést, melyik fészkek lesz olyan veszélyes helyen, ahova nem szabad engedni őket. Ahol 20-25 ezer voltos gyilkos osz-

lop van, amely áthúz a szigetelésen és megöli a gólyát, közben zárlatot okoz, sőt, megolvad a vezeték, és egy ónos eső után a szelnyomástól egyszer elszakad. Ezért ezekről a helyekről az épülő gólyafészket leverik és fészkelés gátló idomot szerelnek fel. Ez helyénvaló a gólyák érdekében is. A lakott területen leginkább megtalálható 380 voltos vezetékek oszlopain az általában 4 drótra épített fészkek stabil, a gólyák tollal szigetelt testén ritkán okoz áramütést, de a fészkek anyaga, a faág, mely száraz állapotban nem vezeti az áramot, és a gólyákat sem a fészkek építésekor, sem tojásokon ülve nem veszélyezteti, eső esetén viszont a dróthoz érő része zárlatot okozhat. Ekkor áramszünet lesz, és az áramszolgáltatónak a hibabejelentésre ki kell menni, a hibát elhárítani. Ezt megelőzendő azokon az oszlopokon, ahol komoly a szándék, és az eredményes fészkeléshez már későn, a nem ivarérett gólyák már állékony fészket raktak, azokat a fészkelési időszakon kívül leverik, de fészektartóval ellátva újraépítik, hogy a következő tavasszal a várhatóan oda visszatérő, már ivar- és tenyészerett gólyapár biztonságosan használhassa. Tudják azt is, hogy az évente arasznyi rőzsét ráépítő gólyapár egy tonnát is meghaladó fészket tud emelni, mely a saját súlyától is leborul, és a fészektartó állvány teherbírása véges, nem beszélve az idővel korrodálás miatt, meghajló állványok szükséges karbantartásáról, ezeket időnként szintén leverik és felújítják. De leginkább a jogszabály adta lehetőség szerint, a fészkelési időszakon kívül. Vis major lehet, ha leborult a fészkek, és már a fészkelési időben, április közepe előtt olyan komoly szándékú gólyapár állékony fészket épített, (amit a szakemberek is annak tartanak). Ekkor, ha van rá mód, és gyorsan, előre bejelentett áramszünet nélkül, kellő körültekintéssel megoldható a fészektartó elhelyezése, akkor soron kívül is elhelyezik.

A madármentő részéről

Az áramütés nem a fészkepítő gólyákat veszélyezteti, hanem a kirepülőket, és a fészkekharcban résztvevő, főleg ebben is tapasztalatlan

kajtár gólyákat, a fészektartós fészkek körül ugyanolyan arányban, mint nélküle. Ennek igazolásához 35 évre visszamenő intézményes madármentő tevékenységünk alatt több ezer áramütött gólya jól dokumentált, tudományos számításokra teljesen alkalmas adataival tudok szolgálni. Ha a gólya a szárnyával a fázist a 0-val összeköti, akkor áramütés kap, és vagy azonnal elpusztul, vagy később, vagy nem: 25 ezer Voltnál majdnem biztosan, 380 Voltnál az áramütés miatt szinte soha, de ha leesik, vagy fennakad, és összetöri magát, akkor másodlagosan belső vérzést, májrepedést, végtagcsontok törését szenvedheti el. Ezért az oszlop alatt talált, enyhe áramütés szenvedett, tünetmentes, de repülni nem akaró gólyát tegyük be egy garázsba, ólba, ahonnan másnapra sokszor ajtónyitással elengedhető. Ha nem, akkor kórház. Ha van valami más baja, végtagtörés, véres sérülés, akkor azonnal kórház.

Szintén saját, több tíz éves tapasztalat, mellyel más szakemberek is egyetértenek, hogy a gólya nem feltétlenül a kész fészket akarja elfoglalni, hanem inkább a másik gólyapár által már birtokolt fészket elfoglalni, akár harc árán is. Ennek oka a pontos hely, annak koordinátája, mely valamilyen gólyák által mérhető, érzékelhető paraméterekkel rendelkezik. Ez lehet földszugárzás, vagy valami más, elektromágneses térerő, mely különösen vonzza őket a számukra veszélyes, „gyilkos” villanyoszlopokhoz is. Ahol valaha akár 20-30, vagy 100 éve gólyafészkek voltak, inkább oda fog fészkelni, akkor is, ha annak semmi nyoma, hiába van annak közvetlen közelében műfészkek. Aki ezzel foglalkozik, tudja, hogy akár hatósági határozattal engedélyezett, indokolt gólyafészkek áthelyezést követően a gólyák az akár pár méterrel arrébb felkínált új fészket nem fogadják el, hanem igyekeznek azt az eredeti helyére visszaépíteni. Ez figyelhető meg a hortobágyi Madárparkban a gólyakertekben akár az ablakom alatt, röpképtelen gólyák földön készített fészkei esetében is. Most éppen 8 ilyen fészekre látok rá. Nem kamerán keresztül, hanem a saját szememmel, 3D-ben.

Tartósan sérült gólyák földre rakott fészkeiben 2026. május elején kikelt fiókái

De a Nagyröpdében 9 ilyen fészkek van, melyet minden látogató lát. Ha a gólya a fészket a fejében megjelent koordináták szerint éppen egy talajmélyedésbe rakja, ahova eső esetén a víz összefolyhat és emiatt megpróbáljuk akár egy méterrel is áthelyezni a fészket, azt mintegy fél órán belül visszaépíti a gödörbe. Ezért kellő óvatossággal, centiről centire, naponta emeljük a fészkek magasságát, hogy ne hagyja azt a gólyapár. Ha túl sok rözsét építünk be, a szomszéd, agresszívabb gólya lebontja, és beépíti a saját fészkebe. Tesszük ezt óvatosan egészen addig, amíg a tojások ki nem kelnek, akkor lehet akár fél méterrel is megemelni, mert a fiókákat már sokkal vehemensebben védi minden madár, és semmi körülmények között nem hagyja ott. Ezek a fészkek évente fokozatosan megemelhetők akár ember magasságúra is, a gyalogos gólyák számára lépcsővel elérhető módon. A 17 földi fészkek mellett fenn a röpdék és a házam tetején további 12 fészkek van, melyekben a földön lévőkkel együtt összesen 112 tojás sorsát figyeljük. E sorok megírásakor ezekből már 4 földi fióka látta meg a napvilágot. A szülők ugyanúgy nevelik őket kirepülésig, mint fenti társaik, de a fiatalok már a fentiekkel bandázva tanulják meg a termikelés és a táplálékszerzés fogásait, és velük együtt indulnak Afrikába.

A nem szakembereknek

Aki nem tudja ezeket, az tanuljon. Nem elég a kamerákat nézni, és mindenhez is értő, önjelölt szakértők kinyilatkoztatásait olvasgatni és mantrázni, évtizedeken át, nem adnak azért diplomát. A szakember a képzés során lesz szakember, melyet más szakemberek is elismernek. Ugye senki nem akarja a villanyt, vagy a gázt kóklerral beszereltetni a lakásába, vagy sarlatán sebész kése alá feküdni? Az amatőr nem szakember. Lehet egyetemre járni, levizsgázni, szakdolgozatot írni, diplomát szerezni, a gyakorlatban tapasztalatot gyűjteni, mindezt alkalmazni, eredményeket felmutatni, azután lehet másokat nem a fotelből kritizálni, lehurrogni, hanem konferenciákon megvitatni, megegyezésre jutni, és intézkedési protokollt létrehozni, annak jogi érvényt szerezni és végrehajtatni. Aki ezt nem tudja végigvinni, az ne kritizálja azokat, akik már megmázták ezeket a lépcsőfokokat, hanem tanuljon, és nőjön fel a feladathoz. Tanulni viszont nemcsak egyetemen lehet, hanem saját képzéseinken szakembereink előadásában osztjuk meg azokat az elméleti és gyakorlati ismereteket, melyek a madármentőknek elengedhetetlenül szükségesek, és bárki számára elsajátíthatók. Vegyenek részt tanfolyamainkon, és olvassák a Pusztadoktor Magazint!

Dr. Déri János

... hogy repülhessen

1%

Madárkórház Alapítvány

25EGYSZA

RENDELKEZŐ NYILATKOZAT
A BEFIZETETT ADÓ 1+1 SZÁZALÉKÁRÓL

Az adózó azonosító jele

A név és címadatokat, valamint az alábbi kódokockát csak abban az esetben töltsé ki, ha hozzá kíván járulni az adatok átadásához.
Hozzájárulok, hogy nevemet és postai, illetve elektronikus levelezési címemet az általam megjelölt civil kedvezményezett körbe tartozó szervezettel közöljem. A hozzájárulás nem feltétele az érvényes rendelkezésnek.

Az adózó neve _____

Az adózó postai levelezési címe külföldi cím _____ ország város/község _____
közterület neve _____ közterület jellege _____ hsz. _____ ép. _____ lépcsőház _____ em. _____ ajtó _____

Az adózó elektronikus levelezési címe _____

Ha valamelyik kedvezményezett számára nem kíván rendelkezni, az arra vonatkozó nyilatkozatot ne töltsé ki. Kérjük, hogy a nyilatkozatokat ne válassza szét abban az esetben sem, ha valamely nyilatkozatot nem töltötte ki.

A civil kedvezményezett adószáma

A civil kedvezményezett adószámát akkor töltsé ki, ha 2026. január 1-jétől a NAV honlapján (www.nav.gov.hu) közzétett regisztrációs listában szereplő valamely egyesület, alapítvány, közalapítvány, az előbbi kategóriákba nem tartozó könyvtári, levéltári, múzeumi, egyéb kulturális, illetve alkotó-, vagy előadó-művészeti tevékenységet folytató szervezet, vagy külön nevesített intézmény, alap közül kiválasztott kedvezményezett javára kíván rendelkezni.

A kedvezményezett technikai száma, neve

Ezt a nyilatkozatot akkor töltsé ki, ha valamely **technikai számmal rendelkező kedvezményezett** javára (vallási közösség, kiemelt költségvetési előirányzat) kíván rendelkezni.

Az alábbi nyilatkozatot **kizárólag** abban az esetben tegye meg, ha a 2025. vagy korábbi évben tett **technikai számos kedvezményezettre szóló rendelkező nyilatkozatát vissza akarja vonni** és ez évben nem kíván technikai számos kedvezményezettre nyilatkozni!
A 2025. vagy korábbi évben tett technikai számos kedvezményezettre szóló rendelkező nyilatkozatomat **visszavonom.**

Idén is lehet rendelkezni a személyi jövedelemadó 1+1%-áról (regisztrált civilszervezetnek, + technikai számos vallási közösségnek, vagy a kiemelt költségvetési előirányzatnak) **legkésőbb 2025. május 20-ig, az sza-bevallástól függetlenül is.**

Elektronikus úton (pl. SZJA webes felületén, ÁNYK-ban bevallással együtt az EGYSZA lap kitöltésével, 25EGYSZA nyomtatvány kitöltésével) és **postai úton** (vagy személyesen, illetve meghatalmazott által, aláírt, lezárt borítékban, – mellékelve a meghatalmazást – a NAV ügyfélszolgálatain) egyaránt lehet nyilatkozni.

Adója 1%-nak felajánlásához a rendelkező nyilatkozaton fel kell tüntetni **nevét, saját adóazonosító jelét és a kedvezményezett adószámát.**

Az 1%-os felajánlás **csak akkor érvényes, ha önnek nincs adó tartozása** (személyi jövedelemadó adónemen) és az adóját is pontosan befizeti május 20-ig!

Ha május 20-a után rendelkezik adója 1%-áról, **rendelkezését nem fogják teljesíteni.**

**Támogasson bennünket,
támogassa a madarak gyógyítását!
Köszönjük!**

Impresszum • **Kiadja:** Madárkórház Alapítvány • **Felelős kiadó:** Dr. Déri János • **Cím:** 4071 Hortobágy, Petőfi tér 6. • **Bankszámlaszám:** HU50 5990029-10001868 • **E-mail:** madarkorhaz@gmail.com • **Tel.:** +36 (30) 9435-494; +36 (30) 535-6484 • **Szerkesztők:** Dr. Déri János, Konyhás István, Veres Hajnalka • **Tördelés:** TerepSzemle Stúdió • **ISSN** 1788-456X • **Megtalálható** országszerte állatorvosi rendelőkben, állatkertekben, kisállatkereskedésekben, állati áruházakban, megyei könyvtárakban, AUCHAN és TESCO áruházakban, Alfazoo üzletekben és a budapesti METRO szerelvényeken.

Egyedi azonosító
REpont
Madárkórház Alapítvány